

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 35/2011

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Pan Farmakis

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 14. mai 2012

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge. Saksomkostninger i anledning klagen dekkes i sin helhet.

***

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter kalt klager, deltok i FN-tjeneste i ██████████ fra ██████████ til ██████████. Etter at klager kom hjem fra tjenesten jobbet han fire sesonger som ██████████. Fra cirka 1990 og i cirka fire år jobbet han for et elektrofirma med diverse arbeid. Deretter deltok han i FN-tjeneste i ██████████ fra ██████████ til ██████████ og NATO-tjeneste i ██████████ fra ██████████ til ██████████. Etter hjemkomst har ikke klager hatt noe fast jobb, bortsett fra noen måneders ansettelse for ██████████ i perioden januar 2002 til oktober 2005. Varigheten av de seks ansettelsene i ██████████ er mellom 1 måned og 9 måneder. ██████████. Leieinntekten fra denne gir klager en god årslønn og gjør ham uavhengig av lønnsinntekt. De siste årene har han vært borte fra Norge 7 til 9 måneder i året og i hovedsak vært i Norge i sommermånedene. Klager søkte om uførepensjon i 2009 og 2010, men fikk avslag fra NAV begge gangene.

I forbindelse med at klager var siktet i en straffesak, ble det utarbeidet en rettspsykiatrisk erklæring av psykiater Christian Erlandsen og psykiater Terje Tørrisen 13. juni 2005. Av denne fremgår det at klager har et symptombylde forenlig med PTSD.

Ved brev av 16. august 2010 ble det fremsatt krav om kompensasjon for senskader etter internasjonale operasjoner. I den anledning ble det utarbeidet spesialisterklæring av psykiater Svend-Ole Nielsen i samsvar med mandat for kompensasjonsordningen. Dr. Nielsen konkluderer med at klager ikke har PTSD eller andre psykiatriske diagnoser, men at han har psykiske symptomer i form av mulige depressive tendenser etter flere måneders opphold i Norge, økt vaksomhet og økt behov for å kunne forsvare seg. Disse anses imidlertid ikke for å ha sammenheng med klagers deltagelse i internasjonale operasjoner. På bakgrunn av spesialisterklæringen og sakens øvrige dokumenter ble klagers krav om kompensasjon avslått av SPK.

Klager påklaget avgjørelsen. Det ble anført at han har en psykisk belastningslidelse som følge av tjenestegjøring, og at han som følge av denne har blitt arbeidsufør.

Klager og klagers advokat møtte for Klagenemnda og gjorde rede for saken. Advokaten gjennomgikk kriteriene for PTSD og konkluderte med at klager oppfyller alle disse. Klager gjorde rede for sine opplevelser i ██████████, der han blant annet opplevde å bli skutt mot av maskinkanon og bombekaster. Han holdt også på å bli påkjørt av en bil og fryktet for livet sitt. Videre var han med på å behandle alvorlig skadde og døde mennesker. Om psykiske reaksjoner fortalte klager at han har mareritt, er skvetten, unngår folkemengder og øde veier, føler et behov for å forsvare seg og bærer derfor på kniv, mv. Han har perioder der det går bra og perioder der det går dårlig. Klager fortalte at han går på to måneders kur på anabole steroider i forbindelse med trening i løpet av ett år, og aldri mer enn det. Dersom man kommer til at klagers psykiske plager skyldes bruken av anabole steroider, anføres det at staten har bevisbyrden for dette.

2. Klagenemndas vurdering

Rett på ytelse etter kompensasjonsforskriften forutsetter at man er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon, og at den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet, jf. forskriften § 3 første ledd.

Det er klager som bærer bevisbyrden for at han er påført en skade som faller inn under dekningsfeltet for kompensasjonsforskriften. Den sakkyndige, dr. Nielsen konkluderer med at klager ikke oppfyller kriteriene for PTSD eller andre psykiatriske diagnoser, men at klager har mulige depressive tendenser etter flere måneders opphold i Norge, økt vaksomhet samt økt behov for å kunne forsvare seg. Disse plagene anses imidlertid ikke for å ha årsakssammenheng med tjenesten. På bakgrunn av sakens dokumenter, foreligger det ingen grunner for å bestride den sakkyndiges vurderinger og konklusjon. Det fremkom heller ikke nye opplysninger i nemndsmøte som danner grunnlag for å hevde at klager

oppfyller kriteriene for PTSD. Klagers redegjørelse på nemndsmøte kan ikke i seg selv være tilstrekkelig for å konstatere diagnosen PTSD, og på den bakgrunn sette den sakkyndige vurderingen til side. Det er ikke påvist feil i den sakkyndige erklæringen, men kun anført at den sakkyndige tar feil. Det hefter ei heller slik tvil ved den sakkyndiges vurderinger at det tilsier grunnlag for at en lempeligere anvendelse av beviskravene ville kunne gitt et annet resultat. Nemnda er av den oppfatning at den rettspsykiatriske erklæringen utarbeidet av Christian Erlandsen og Terje Tørrisen som konkluderer med at klager har PTSD bygger på et tynt dokumentasjonsgrunnlag og har liten verdi i forhold til å vurdere krav etter kompensasjonsforskriften. Denne erklæringen har videre vært kjent for den sakkyndige, dr. Nielsen, som fraviker denne vurderingen.

Nemnda finner grunn til å bemerke at det også er en forutsetning etter forskriften at skadelidte er varig ervervsufør. Det er ikke dokumentert at klager er ervervsufør. Klager har hatt korte arbeidsforhold i [REDACTED], men etter at han arvet en tomt som gir leieinntekter, har han valgt ikke å arbeide. Han har ikke vært sykmeldt og han har heller ikke tatt imot eventuell behandling. Han valgte selv å avslutte sitt arbeidsforhold og fikk i den anledning gode attester. Klagers søknader om uførepensjon er blitt avslått av NAV. På spørsmål fra nemnda om hva han tenker om dette, svarte klager at han ikke hadde tenkt noe særlig på det eller sin ervervsevne. Klager fortalte at han kanskje kunne ha tenkt seg å jobbe, men at han ikke fungerer i arbeid over lang tid på grunn av rastløsheten. Ut fra de foreliggende opplysninger er det ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at klagers ervervsevne er redusert eller har falt bort. Nemnda legger vekt på at klager etter egen vurdering har valgt å avstå fra adekvat medisinsk behandling, istedenfor å få utredet muligheter for behandling. Han har ikke forsøkt å komme i arbeid eller vurdert atferd. Han har heller ikke utnyttet de muligheter som ligger i sykelønnsordningen. Nemnda er av den oppfatning at klager for en viss del må ta ansvaret for sine egne valg om ikke å ta i mot tilbud om behandling og atferd. For så vidt vises det til nemndas vedtak i sak 13/2011. Klager har ikke sannsynliggjort ervervsmessig uførhet og heller ikke årsakssammenheng mellom sine psykiske plager og tjenesten. Klagen tas derfor ikke til følge.

For klageomgangen er det fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand stort kr 17.833,00 inkl. mv. Kravet gjelder en tidsbruk på 8 timer og 55 minutter. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 11, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Salærkravet tas til følge.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge.

Vedrørende saksomkostninger for klageomgangen skal SPK utbetale kr 17.833,00 inkl. mv.

Vedtaket er enstemmig.

***

Oslo, 6. juni 2012

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder